
Edycja krytyczna dzieł A. Mickiewicza : prace przygotowawcze.

Biuletyn Polonistyczny 4/12, 11-13

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

róży o wyraźnym celu społecznym, w których wyniku autorka przedstawiała zagadnienia ruchu spółdzielczego i sytuację ówczesnej wsi polskiej.

Wspomnienia - bardzo ciekawy, powstający w różnych okresach czasu zbiór esejów dotyczących wydarzeń, czasu i osób, które odegrały ważną rolę w życiu pisarki, a częstokroć także stały się elementem tworzywa literackiego "Nocy i dni" i opowiadań.

Artykuły i polemiki - dotyczące spraw literatury.

Bogactwo zebranego materiału utrudniało wybór, gdyż chodziło przecież nie tylko o to, aby przypomnieć artykuły najdojrzalsze, lecz także o to, aby pokazać, jak ukształtowały się i rozwijały poglądy estetyczne autorki.

W dziale ostatnim, O pisarzach, celem był taki wybór i układ, który by ukazywał opinie M. Dąbrowskiej o wielkich pisarzach przeszłości, a więc jej stosunek do tradycji literackiej oraz jej sądy o ozołowych zjawiskach literatury współczesnej.

Te założenia doprowadziły do dwóch decyzji: a) układu w zasadzie chronologicznego, który pozwala śledzić ewolucję poglądów autorki, b) eliminacji większości recenzji, które pozostawiono tylko wtedy, gdy uzupełniały inne artykuły o danym pi-sarzu.

Dąbrowska sama przegląda swe dawne prace i wnosi niewielkie poprawki. Prócz tego dała nową, szerszą i pełniejszą wersję podróży po Jugosławii oraz nie drukowany nigdy artykuł o "Domu kobiet" Z. Nałkowskiej. Publikacja ta będzie więc cennym wydaniem krytycznym, dokonany przy bliskiej współpracy autorki.

EDYCJA KRYTYCZNA DZIEŁ A. MICKIEWICZA

(prace przygotowawcze)

Rada Naukowa IBL, stojąc na stanowisku, że doświadczenia wydawców popularnonaukowych wydań dzieł A. Mickiewicza, Narodowego i tzw. Jubileuszowego, powinny być wykorzystane, powzięła dn. 28 lutego 1958 r. uchwałę zobowiązującą Dyrekcję Instytutu do podjęcia pracy nad wydaniem krytycznym dzieł poety w ramach planu naukowego Instytutu i wybrała tymczasowy zespół redakcyjny w składzie: prof. prof. Wł. Floryan, K. Górski, St. Pi-goń i Cz. Zgorzelski dla opracowania - na razie - dzieł poetyckich. Funkcję przewodniczącego powierzono prof. K. Wyce, jako

dyrektorowi IBL. Ponadto zaproszono do współpracy prof. H. Tur-
ską jako językoznawcę.

Zgodnie z propozycjami prof. St. Pigonia postanowiono przy-
stąpić do pracy nad twórczością artystyczną poety bez podej-
mowania wiążących zasad co do dalszych tomów.

Zespół redakcyjny podzielił pracę w następujący sposób:

1. liryka i twórczość młodzieńcza - red. prof. Cz. Zgorzelski;
2. powieści poetyckie - red. prof. Wł. Floryan;
3. utwory dra-
matyczne - red. prof. St. Pigoń;
4. "Pan Tadeusz" - red. prof.
K. Górski.

Ustalono wstępne zasady edycji: wydanie będzie miało chara-
kter ściśle filologiczny, będzie zawierało wszystkie warianty
tekstów, natomiast bardzo skąpy komentarz rzeczowy. W żadnym
razie wydanie nie będzie miało ambicji stania się monografią
poety.

Postanowiono, że dopiero w oparciu o doświadczenie poszcze-
gólnych redaktorów opracuje się kanon wydawniczy dla poezji,
w zasadzie wspólny dla wszystkich czterech tomów. W związku z
koniecznością ześrodkowania prac organizacyjnych w jednych rę-
kach zespół redakcyjny powierzył opiekę organizacyjną nad spra-
wami wydania krytycznego dzieł A. Mickiewicza J. Rużyło-Pawłow-
skiej.

Dyrekcja Instytutu zapewniła redaktorom pomoc, angażując pra-
cowników pomocniczych na zasadach umowy o dzieło.

Sekretariat Naukowy Wydziału I PAN zatwierdził skład personal-
ny tymczasowego zespołu redakcyjnego.

Wyniki pracy:

1. Skolacjonowano wszystkie teksty utworów lirycznych poety z
wydań zbiorowych opublikowanych za życia poety, z wydań po-
śmiertnych pierwodruki; pozostaje zestawienie z pracą W. Bo-
rowego i skonfrontowanie z autografami.
2. Opracowano wszystkie warianty tekstów "Konrada Wallenroda",
kończąc na wydaniu Klauzki, tzn. łącznie 12 wydań, a zatem
zebrano kompletny materiał potrzebny do kodyfikacji. Tek-
stów "Grażyny" nie opracowano.
3. Skolacjonowano teksty "Dziadów" wileńskich do wydania peter-
sburskiego. Pracę nad "Dziadami" drezdeńskimi dopiero roz-
poczęto.

4. "Pan Tadeusz" został skolacjonowany bez wydań pośmiertnych, z uwzględnieniem autografów.

Uznano zgodnie, że jeszcze przedwczesne byłoby podejmowanie prób ustalenia kanonu wydawniczego dla całej poezji. Przyjęto jedynie, że układ tomów będzie taki sam jak w Wydaniu Narodowym. Każdy z tomów wymaga innej metody opracowania.

Wobec konieczności podjęcia wstępnych decyzji co do sposobu postępowania z ogromnym materiałem wariantowym postanowiono opracować zagadnienie skomponowania aparatu krytycznego (prof. prof. K.Górski i Wł.Floryan).

Postulowano opracowanie następujących zagadnień jako przygotowanie do właściwych prac redakcyjnych:

1. Ortografia autografów A.Mickiewicza. Zasady grafiki
2. Współczesne Mickiewiczowi normy ortograficzne.

PRACE Z ZAKRESU MATEMATYCZNYCH METOD W LINGWISTYCE NA TERENIE POLSKI

Próby prac z tego zakresu toczą się w czterech ośrodkach (IBL-Warszawa, Wrocławski Ośrodek Instytutu Matematycznego PAN, Pracownia Fonetyki Akustycznej PAN i Zakład Fonograficzny Uniwersytetu w Poznaniu, Zakład Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN w Gdańsku). Rozpoczął je Instytut Badań Literackich, opracowując materiały "Słownika polszczyzny XVI wieku" tak, by włączyć w "Słownik" informacje liczbowe o częstotliwości występowania poszczególnych form i wyrazów w rozmaitych tekstach stanowiących kanon źródeł. W związku z potrzebami "Słownika" prof. Władysław Kuraszkiwicz (Uniw.Pozn.) i prof.Józef Łukaszewicz (prof. statystyki Uniwersytetu Wrocławskiego) podjęli pierwsze prace dotyczące zagadnienia powtarzalności wyrazów i szybkości wzrostu liczby haseł w miarę wzrostu objętości ekszerpowanego tekstu.

Jednocześnie prace z zakresu metod matematycznych w wersologii podjął dr Jerzy Woronczak z IBL (w czasopiśmie "International Journal of Slavic Linguistics and Poetics") oraz w publikacji pt. "Poetyka" (PWN - Mouton, Warszawa 1961).

Dr Woronczak opracował jednocześnie zagadnienie oszacowania przy pomocy interesujących nas metod stopnia pokrewieństwa rękopisów zawierających zespoły sekwencji.